

Kryształowy Bażant Saeng Daeng

Muzyka z klasycznej tajskiej pieśni „Soy

Kryształowy Bażant był pierwszą kompozycją Nata. Premierowe wykonanie tego utworu przez kompozytora odbyło się na inauguracyjnym recitalu fortepianowym w holu głównym Thailand Cultural Center w roku 1987. Utwór został wykonany, w ramach przedstawienia uświetnionego królewską obecnością, podczas oficjalnego otwarcia Thailand Cultural Center. To historyczne wydarzenie pod przewodnictwem Jego Królewskiej Mości Króla Tajlandii Bhumibola Adulyadeja Wielkiego (Króla Ramy IX) było transmitowane przez krajowy kanał telewizyjny.

„Kryształowy Bażant” to mistyczne stworzenie wywodzące się z historii o „Phra Lor”. W tej opowieści celem Kryształowego Bażanta jest kuszenie głównego bohatera. Zgodnie z legendą każdy, kto spojrział na bażanta uważał go za pięknego i fascynującego. Piękno tej mistycznej istoty zostało ukazane poprzez muzykę. Kompozytor używa wielu technik, aby umożliwić publiczności kontemplowanie pod różnymi kątami tego piękna w zbliżeniu.

Sonata Siam

Utwór dedykowany Jego Królewskiej Mości z okazji 75-tych urodzin.

Sonata Siam łączy w sobie wyjątkowość czterech regionów Tajlandii w solo na fortepian. Kompozycja podzielona jest na cztery części, począwszy od regionu Centralnego, poprzez Północnowschodni, Północny i kończy się na Południowym.

Zwyczaje, tradycje i języki każdego regionu reprezentują ducha tajskiej kultury. W różnorodności odnajdujemy siłę jedności, która jest kluczem dla dobrobytu państwa.

Utwór symbolizuje harmonię naszej miłości do ojczyzny, jest hołdem złożonym Jego Królewskiej Mości jako Najwyższej Istocie, czczonej przez każdego Taja.

Północny wschód (Allegretto Scherzando)

Rozpoczynająca od “Ho Sam la” (trzech powitań) i „Toey Sam Changwa” (trzy rytmiczne sekcje Pieśni Toey) partia początkowa utworu jest imitacją dźwięku instrumentu Kaen, wywodzącego się z tego regionu. Dwie pierwsze sekcje otwierają drugą, która jest interakcją dwóch niezależnych fragmentów - lewa ręka pianisty rzuca wyzwanie prawej. Kluczowa jest Środkowa partia utworu, gdyż przywodzi na myśl i jest upamiętnieniem łagodnej i szczerzej natury ludów zamieszkujących Północny Wschód Tajlandii. Trzecia sekcja Toey powraca w ostatnim refrenie, jej swawolność symbolizuje taniec regionu jak i żywe i pogodne usposobienie Tajów.

Muzyczne kompozycje Jego Królewskiej Mości Króla Tajlandii Bhumibola Adulyadeja

Gdzieś, jakkolwiek

Jego Królewska Mość najpierw skomponował melodię do „Gdzieś, jakkolwiek” i zlecił napisanie angielskiego tekstu Jego Księżęcej Wysokości Księżciu Chakrabhandhowi Pensiri. Tajski tekst pieśni pt. „Fun” tłumaczony jako „Sen” został napisany przez Sriswada Pichitwarakarna.

Chwała Naszym Wielkim Królom

Ta pierwsza sonata fortepianowa w tajskiej historii muzyki klasycznej została skomponowana w 1995 r. z okazji Złotego Jubileuszu Jego Królewskiej Mości Króla Tajlandii Bhumibola Adulyadeja Wielkiego (Króla Ramy IX). Kompozytor użył czterech klasycznych melodii tajskich, skomponowanych przez monarchów z dynastii Chakri jako głównego motywu każdego fragmentu. Te melodie to „Bulan Loy Luen” (unoszący się księżyc), autorstwa Jego Królewskiej Mości Króla Ramy II; „Kluen Kratop Fang” (przełamując fale), „Ratree Pradap Dao” (gwiazdzista noc) oraz „Khamen La-or Ong”, autorstwa Jego Królewskiej Mości Króla Ramy VII. Dodatkowo sześć romantycznych piosenek skomponowanych przez Jego Królewską Mość Króla Ramę IX zostało wplecionych między cztery pierwsze melodie, co pozwoliło na połączenie zachodniej harmonii z tajskimi dźwiękami.

Tajski tytuł ostatniego fragmentu (*Allegro ma non troppo*) fortepianowej sonaty należy tłumaczyć jako „Niech żyje Król”. Jest to rondo, które otwiera się melodią „Khamen La-or Ong”, przechodząc w melodię „Maha Chulalongkorn”, i następnie wraca do pierwszej sekcji w wyższej tonacji As-dur. Kolejna sekcja wprowadza melodię „Yoong Thong” (Złoty Paw) przed powrotem pierwszej sekcji do oryginalnej tonacji F-dur. Fragment ten zamyka koda tych dwóch melodii granych przeciwko sobie, prowadząc do triumfu i radosnego zakończenia. „Yoong Thong” oraz „Maha Chulalongkorn” zostały skomponowane przez Jego Królewską Mość Króla Ramę IX jako hymn dwóch najbardziej prestiżowych uniwersytetów w Tajlandii: Thammasart University oraz Chulalongkorn University. Studenci z obu uniwersytetów znają swoje hymny na pamięć. Ten fragment utrzymany jest w żywym nastroju, do czego przyczynia się użycie niecodziennych techniki fortepianowych, częściowo imitujących dźwięki tajskiego instrumentu o nazwie gamelan (perkusyjny instrument, wykonany głównie z brązu). „Maha Chulalongkorn” jest jedyną kompozycją Jego Królewskiej Mości Króla Ramy IX wykonywaną w skali pentatonicznej. Utwór ten został przepisany na skalę pentatoniczną, przez Khu Kru Devaprasit Patayakosol, aby, zgodnie z życzeniem Króla, było możliwe wykonanie tego utworu przez tajską orkiestrę Pipat w 1954 r. – w rocznicę urodzin kompozytora.

Suita na fortepian i perkusję „Syn Marnotrawny”

przy akompaniamencie tajskiego folkowego przedstawienia dramatycznego „Likay”

Kompozycja zainspirowana została biblijną przypowieścią o synu marnotrawnym (Łk 15: 11-32). Została podzielona na 4 części – Życie, Prawda, Skrucha, Pojednanie – użycie fortepianu jako głównej melodii, przy akompaniamencie tajskiego bębna „Tapon” oraz innych perkusyjnych instrumentów, potęguje dramatyczny aspekt sztuki. Tajski dramat folkowy „Likay” znany jest ze swoich humorystycznych dialogów między artystami. Jednakże w tej kompozycji, kompozytor rzuca wyzwanie starej tradycji, przedstawiając „Likay” w formie baletu, pozostawiając snucie opowieści wyłącznie muzyce.

1. ŻYCIE

Ta sztuka rozpoczyna się tradycyjną uwerturą „Likay”, zwaną „Wa”. Następnie nadchodzi „Pleng-ork-kaek”, piosenka wprowadzająca „Likay”. Uwertura „Wa” powraca, żeby wprowadzić postacie ojca oraz córki – starszej siostry. Tych dwoje, wspólnie kontempluje piękno i harmonię ich rodziny. Następnie przedstawiony zostaje syn marnotrawny, ze swoją własną piosenką „Kra-tai-ten” (tańczący królik). Jest to bardzo humorystyczny utwór muzyczny. Wejście syna jest wesołym fragmentem utworu, aż do momentu, gdy zaczyna kłamać o planowanym wyjeździe na studia do dalekiego miasta i prosić ojca o swój udział w rodzinnym majątku. Jego siostra otwarcie sprzeciwia się temu pomysłowi, ale syn jest zły i stosuje wobec niej przemoc fizyczną. Ojciec w końcu ulega synowi i daje mu wszystko, czego ten oczekuje. Scena kończy się obrazem szczęśliwego i usatysfakcjonowanego młodego mężczyzny, który jest podekscytowany perspektywami znalezienia swojego miejsca w świecie.

2. PRAWDA

W scenie otwierającej widzimy jak kurtyzana zachwycającą się swoją urodą. Wyobraża sobie, jak może skłonić bogacza do obdarowania jej diamentami i biżuterią. Melodia piosenki „Loy-krathong” służy jako główny motyw. Tekst piosenki opowiada o organizowanym rokrocznie festiwalu „Loy-krathong”, co ma zapewnić przychyłność bogini wody, która błogosławi Tajlandię. Chociaż patronką tego święta jest bogini wody, to wiele młodych par traktuje ten dzień jako tajskie walentynki. Słodka melodia „Loy-krathong” powoli ewoluuje w uroczysty „Kinnaree-ron”. Syn marnotrawny przyjeżdża i poznaje kurtyzanę. Jego wybranka sprasza swoich znajomych żeby dołączyli do zabawy, w rezultacie syn marnotrawny trwoni fortunę na przyjemności, aż w końcu zostaje bez grosza. Piosenka „Loy krathong” jest wykonywana w różnych formach, znane są nawet je jazzowe aranżacje. Scena kończy się bolesnym powrotem syna marnotrawnego do rzeczywistości. Po utracie fortuny, syn marnotrawny musi zmierzyć się z twardą prawdą o życiu.

3. SKRUCHA

Scena rozpoczyna się zmaganiem syna marnotrawnego, który mierzy się ze swoim żalnym losem na obczyźnie, gdzie jego poniewierka nikogo nie wzrusza. Melodia „Kaek-pattani” przychodzi w środkowej części sceny, po wzruszającym wprowadzeniu „Thorani-kan-saeng” (ziemskie łyzy). Kolejna piosenka odzwierciedla smutek oraz żal w sercu syna marnotrawnego. Syn zamożnego człowieka skończył jako pastuch świń na odległej farmie. Ta scena kończy się, gdy syn marnotrawny zdaje sobie sprawę ze swego występku i decyduje się wrócić do domu, aby prosić ojca o wybaczenie.

4. POJEDNANIE

Syn marnotrawny wraca do domu, przy akompaniamencie melodii „Dom-kai”. Jego serce jest niespokojne, syn marnotrawny nie wie jak zostanie przyjęty. Gdy przybywa do domu, melodia zmienia się na „Prachao-loytaad-song-chan”. Po tym jak ojciec mu wybacz, rozpoczyna się czas świętowania, a melodia zmienia się na „Prachao-loytaad-chan-diew”. Jednakże, kiedy jego siostra to odkrywa, ogarnia ją wściekłość i przekonanie, że ojciec nie kocha jej tak bardzo jak jej brata. Jednak brat zdołał ubłagać siostrę i uzyskać jej przebaczenie. Harmonia w rodzinie powraca razem z melodią „Yokee-tawai-fai” w radosnym zakończeniu.